

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Csp/19/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318205487
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8318205487.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v spore žalobkyne: L. L., S.. XX.XX.XXXX, M. V. XXXX/XX, XXX XX A., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 357 927 52, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 472 335 16 v právnej veci o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 628,40 eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 471,30 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobkyni vo vzťahu k žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí samostatným uznesením ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa XX.XX.XXXX na súd žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, ktorou navrhla, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 628,40 eur a nahradiť jej trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

2. V žalobe žalobkyňa uviedla, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná. Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa XX.X.XXXX, žalobe v časti bezdôvodného obohatenia vyhovel a v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok žalobu zamietol. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku potvrdil a v zamietajúcej časti zmenil tak, že určil neprijateľnosť zmluvných podmienok. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa XX.X.XXXX. Žalobkyňa poukázala na odôvodnenie predmetných rozsudkov.

Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy, tiež že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že podmienky zmluvy o revolvingovom úvere týkajúce sa dojednaní služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok, považuje súd za neprijateľné a preto vyslovil ich neprijateľnosť vo výroku rozsudku.

Ďalej žalobkyňa poukázala na ust. § 3 ods. 5 veta tretia a ust. § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobkyňa si ako spotrebiteľka v tomto konaní uplatňuje satisfakciu za

porušenie jej spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom súdnom konaní, pričom finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže žalobkyňa je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, finančné zadosťučinenie žiada vo výške 628,40 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa predložila Rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX a Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX.

4. Platobným rozkazom sp. zn. XXCsp/XX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Žalovaný podal proti platobnému rozkazu v zákonom stanovenej lehote odpor a súd platobný rozkaz uznesením zo dňa XX.XX.XXXX zrušil s tým, že vo veci bude nariadené pojednávanie.

5. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podľa vyjadrení žalovaného žalobkyňa nepreukázala splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., na ktoré sa odvoláva. Na základe skutočností tvrdených žalobkyňou nie sú splnené podmienky vzniku nároku na finančné zadosťučinenie a zo žaloby nevyplývajú ani skutočnosti, ktoré by odôvodnili výšku požadovaného nároku. Z formulácie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhanie sa ochrany svojho práva) a až za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy vznik nároku na finančné zadosťučinenie.

Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/91/2012, v ktorom súd uviedol, že vzhľadom na neurčitú hypotézu ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia, je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení.

Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené, čo teda znamená aj posúdenie, či účel sledovaný zákonom sa dosahuje vyslovením neplatnosti zmluvnej podmienky, celej odplaty za úver alebo nad rámec toho aj záverom o vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Podľa žalovaného rozhodnutia, na ktoré žalobkyňa poukazuje, nie sú rozhodnutiami o porušení ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa. Z podanej žaloby nevyplývajú žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nutnosť priznania finančného zadosťučinenia ako spôsob završenia ochrany spotrebiteľa. Jeho vznik nie je automatický, naopak jeho vznik je potrebné chápať ako prostriedok završujúci ochranu spotrebiteľa za situácie, kedy to okolnosti vyžadujú.

Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa si v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Csp/30/2018 uplatňuje nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Postup žalobkyne, ktorá v zásade od každého ňou iniciovaného konania odvodzuje uplatňovanie primeraného finančného zadosťučinenia, odporuje účelu vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Ak je účelom zadosťučinenia nahradenie diskomfortu, ktorý spotrebiteľ mal v súvislosti s uplatnením práva na súde zažívať, potom je namieste otázka, či multiplikovanie sporov a ich rozdrobovanie do viacerých rovnako znamená, že sa má multiplikovane poskytovať resp. vôbec či má takto vznikáť primerané finančné zadosťučinenie. Žalovaný napadol nielen dôvodnosť uplatneného nároku na primerané finančné zadosťučinenie čo do jeho základu, ale aj čo do jeho výšky.

6. Tunajší súd už v tejto veci rozhodol dňa XX.X.XXXX tak, že žalovaného zaviazal na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 471,30 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 50%.

7. Proti rozsudku tunajšieho súdu zo dňa XX.X.XXXX a to proti vyhovujúcemu výroku, ako aj výroku o trovách konania podal odvolanie žalovaný, v ktorom namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a tiež aj pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Taktiež nie je zrejmé ani to, ktoré právo spotrebiteľa bolo porušené, v zmysle akého ustanovenia a čím. Súd nezohľadnil fakt, kedy žalobca si už uplatnil nárok na finančné zadosťučinenie pred tunajším súdom aj v konaní vedenom pod sp. zn. 21Csp/30/2018. Žalovaný namietal aj záver, že žalovaný

použil neprijateľné podmienky, hoci vedel, že bolo o ich neprijateľnosti rozhodnuté, ktoré tvrdenie súdu žalovaný považoval za nepravdivé, ktoré nemá oporu v žiadnom dôkaze, ktorý bol vykonaný v rámci súdneho konania. Podľa žalovaného rozsudok nevychádza zo žiadnej dokázanej skutočnosti, ktorá by odôvodňovala sumu 471,30 eur.

8. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/83/2019 zo dňa 22.10.2019 bolo rozhodnutie tunajšieho súdu zo dňa 12.3.2018 zrušené vo vyhovujúcom výroku a taktiež vo výroku u náhrade trov konania a vec vrátená súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolací súd nespochybnil základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd nepoprel, že žalobkyni prináleží nárok na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie práva. V závere odôvodnenia svojho uznesenia odvolací uložil tunajšiemu súdu opätovne sa zaoberať výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v naznačených intenciách a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP.

9. Dňa X.X.XXXX žalobkyňa doručila súdu vyjadrenie, v ktorom uviedla, že súd prvej inštancie sa v konaní o primeranom finančnom zadosťučinení môže zaoberať len tým, či bola splnená hmotnoprávna podmienka priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenia v základnom konaní, a teda či bol spotrebiteľ v spotrebiteľskom spore úspešný a v súdnej veci to znamená, že súd prvej inštancie sa môže zobrať len tým, či žalobkyňa bola v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX ako spotrebiteľka proti žalovanému úspešná. Rozsudkom vydaným v tomto konaní je súčasne definované po stránke kvalitatívnej aj kvantitatívnej porušenie spotrebiteľského práva a súd predajňu štát akcie nie je oprávnený revidovať právoplatný rozsudok. Ďalej žalobkyňa zdôraznila, že zákon o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje vznik ujmy ako podmienky priznania primeraného finančného zadosťučinenia a hlavne, že výšku primeraného finančného zadosťučinenia žalobca nepreukazuje, nakoľko táto závisí od voľnej úvahy súdu. Podľa žalobkyne žalovaný sa dopustil viacnásobného porušenia spotrebiteľského práva, čo je vyjadrené aj v rozsudku vydaného v konaní pred tunajším súdom sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX o povinnosti žalovaného vrátiť žalobkyni sumu 628,40 eur, o ktoré sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil a určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

Žalobkyňa ďalej vyjadrila domnienku, že priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 471,30 eur zodpovedá zmyslu a cieľu právnej úpravy primeraného finančného zadosťučinenia a poukázala na trend v rozhodovacej praxi, kde prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške, v akej bola v súvislosti s obohatením sa dodávateľa alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Osobitne žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 16.10.2018, sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 4.10.2016, sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa 29.5.2018, sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 28.6.2018 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. XOb0/XX/XXXX zo dňa 30.6.2010.

K svojmu podaniu žalobkyňa predložila rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 16.10.2018, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 4.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa 29.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 24.8.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 28.6.2018, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. XOb0/XX/XXXX zo dňa 30.6.2010.

10. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň XX.X.XXXX, ktorého sa nezúčastnil žalovaný a ani jeho právny zástupca, ktorý z dôvodu hospodárnosti a nezvyšovania nákladov spojených so súdnym konaním ospravedlnil svoju a žalovaného neúčast' s tým, že súhlasil s vykonaním pojednávania vo svojej neprítomnosti, nakoľko nevedel zabezpečiť účasť prostredníctvom splnomocnenej advokátskej kancelárie. Žalovaný tiež uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava svojich písomných vyjadrení vrátane návrhu, aby konajúci súd žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú a žalovanému voči žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

11. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej žalobe, pričom poukázal na svoje doterajšie podania, pričom navrhol súdu, aby žalobe bolo vyhovené a žalobkyni priznaná náhrada trov konania v celom rozsahu.

12. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä s rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX-49 zo dňa 17.5.2017 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XXX/XXXX-93 zo dňa 28.6.2016, a v zmysle intencií odvolacieho súdu aj oboznámením sa s listinami zo súdneho spisu sp. zn. XXCsp/XX/XXXX - žaloba a jej prílohy, rozsudok súdu prvej inštancie, rozsudok odvolacieho súdu a zistil nasledovný skutkový stav:

Skutkový stav:

13. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX-49 zo dňa XX.X.XXXX súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 628,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od XX.XX.XXXX do zaplataenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia a v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX-49 vyplýva, že medzi stranami sporu bola dňa 26.04.2013 uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX predmetom ktorej bolo poskytnutie revolvingového úveru vo výške úverového limitu 870,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala celkovo vrátiť sumu 1.958,04 eur v 42 splátkach vo výške 46,62 eur, RPMN je v zmluve uvedená vo výške 65,55 %, ročná úroková sadzba 70,03 %, priemerná RPMN za úver 47,29 %. Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 745,26 eur, zaplatila celkovo 1417,63 eur, žalovaný dňa 14.04.2014 vrátil žalobkyni preplatok vo výške 43,62 eur a započítal si poplatok za preplatok vo výške 3,- eur. Súd prvej inštancie zhodnotil, že poskytnutý úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože v dojednanej zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, ako aj údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 16.8.2018.

14. Obe strany sporu sa proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolali a Krajský súd v Prešove o ich odvolaní rozhodol rozsudkom sp. zn. XXCo/XXX/XXXX-93 zo dňa 28.6.2018 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti tak, že určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 26.4.2013 uvedená v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4. sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalobkyňa považovala rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby za prekvapivé, pretože sa zásadným spôsobom vymyká a protirečí ustálenej rozhodovacej praxi, bez toho aby súd vysvetlil dôvod, pre ktorý k takému zásadnému odklonu, ktorý v konečnom dôsledku znamená odopretie spravodlivosti, došlo. Tiež uviedla, že zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že ak súd rozhodol o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, obsiahnutej v individuálnej formulárovej úverovej zmluve, uzatvorenej žalovaným s konkrétnym spotrebiteľom, tak súd už nemusí o neprijateľnosti rovnakej zmluvnej podmienky, ale obsiahnutej v inej individuálnej formulárovej úverovej zmluve, uzatvorenej žalovaným, ktorý túto zmluvnú podmienku v inom právnom vzťahu naďalej používa, už rozhodovať. Rozsudok vydaný v individuálnom spotrebiteľskom spore je záväzný inter partes - len pre strany konania a len v prejednávanej veci. V žiadnom prípade nie je záväzný pre každého.

V odôvodnení v bode 18 Krajský súd v Prešove uviedol, že „slovenský právny poriadok definuje v porovnaní so smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere precíznejšie a širšie podmienky, ktoré musí spĺňať zmluva o spotrebiteľskom úvere tak, aby nebola postihnutá sankciou spočívajúcou v tom, že bude úver z nej vyplývajúci posudzovaný a kvalifikovaný ako úver poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov. Takýto výklad nie je v rozpore s komunitárnym právom a príslušnou smernicou a takýto výklad nie je ani arbitrárny, pretože slovenský zákon (zákon č. 129/2010 Z. z.) rozširuje z dôvodov ochrany spotrebiteľa podmienky, stanovené základnou normou komunitárneho práva a poskytuje širšiu mieru ochrany spotrebiteľovi.“ V bode 24 odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o konečnej splatnosti úveru a údajov o termínoch splátok v zmluve o úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z. z., čo má s poukazom na ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Tiež odvolací súd v bode 36 odôvodnenie uviedol, že súd môže aj v individuálnom spotrebiteľskom spore s účinkami inter partes vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v inom zmluvnom dokumente súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou, pričom takýmto tzv. iným zmluvným dokumentom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou sú všeobecné obchodné podmienky, všeobecné zmluvné podmienky a pod.

Podľa odvolacieho súdu „spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi. Z tohto pohľadu nie je rozhodné, či dochádza k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti na súd za účelom zabezpečenia stavu právnej istoty, t. j. aby nebol obťažovaný hrozbou použitia podmienky, ktorej neplatnosť nikto neurčil. Naliehavý právny záujem je daný, pretože len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, pretože len deklaroványm vyslovením neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky môže následne argumentovať vo vzťahu k žalovanému. Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození, a preto žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.“

Keďže odvolací súd podmienky zmluvy o revolvingovom úvere týkajúce sa dojednaní predmetnej služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úvere (ods. 8.1 a 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere) považuje za neprijateľné, v zmysle § 388 CSP zmenil rozsudok v zamietajúcej časti tak, že vyslovil ich neprijateľnosť vo výroku rozsudku v zmysle § 298 ods. 1 CSP.

15. V súdnom konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. XXCsp/XX/XXXX si žalobkyňa taktiež uplatnila nárok na primerané finančné zadostučinenie, pričom zo žaloby podanej v tejto veci, ako aj z právoplatného rozsudku vyhlásenom v tomto konaní vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje nárok na primerané finančné zadostučinenie pre porušenie jej práva ako spotrebiteľky, ktorých sa úspešne domohla v konaní vedenom pred tunajším súdom vo veci pod sp. zn. XCsp/XXX/XXXX.

V súdnom konaní vedenom pod sp. zn. XCsp/XXX/XXXX sa žalobkyňa domáhala vyslovenia neprijateľnej podmienky a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.081,78 eur zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.4.2013, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500,- eur a v ktorej sa žalobkyňa zaviazala celkovo vrátiť sumu 3.375,54 eur v 42 splátkach vo výške 80,37 eur, dohodnutá výška ročnej úrokovej sadzby bola 70,04 %, splatnosť splátok bola dohodnutá k 20. dňu v mesiaci a RPMN bola v zmluve uvedená vo výške 65,54 % a priemerná RPMN vo výške 47,39 %.

Z rozsudku tunajšieho súdu č. k. XXCsp/XX/XXXX - 84 zo dňa 9.1.2019 vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.081,- eur, pričom tunajší súd rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 540,50 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V odôvodnení tunajší súd uviedol, že výšku primeraného finančného zadostučinenia nepovažoval za primeranú, keďže výšku priznaného bezdôvodného obohatenia v konaní XCsp/XXX/XXXX nemožno automaticky stotožňovať s výškou primeraného finančného zadostučinenia a za primerané súd považoval priznať žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 540,50 eur, ktorá predstavuje polovicu zo sumy, o ktorú sa na jej úkor snažil bezdôvodne obohatiť žalovaný,

Právny stav:

16. Podľa § 3 ods. 1. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrými mravom.

17. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách,

ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvárania zmluvy (ďalej len „Zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzatvárania zmlúv (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Posúdenie veci súdom

21. V prejednáwanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Predpokladmi pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a zároveň úspešný uplatnený nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z. z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016). Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

23. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd tiež poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

24. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

25. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX si žalobkyňa úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľka a žalovaný bol zaviazaný vydať jej bezdôvodné obohatenie, ktoré nadobudol titulom plnenia zo strany žalobkyne na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola medzi nimi uzatvorená. V konaní o uplatnenom nároku žalobkyne súd skonštatoval, že žalovanému vznikol nárok iba na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré z jeho strany boli reálne poskytnuté, a to vo výške 745,26 eur, avšak keďže žalobkyňa žalovanému uhradila sumu 1.373,66 eur, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 628,40 eur. Odvolací súd tiež vyhovel žalobkyni a určil neprijateľnosť zmluvných podmienok v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z XX.X.XXXX uvedených v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4.. Pre súd je teda zrejmé, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX bolo konštatované porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona

o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, ktoré zabezpečujú európsky štandard ochrany spotrebiteľa v prípadoch uzatváranie zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

26. Na tomto mieste súd považuje za potrebné uviesť, že bol to práve žalovaný, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou a koncipoval obsah formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom do nej zakomponoval neprijateľné podmienky a zároveň v nej neuviedol všetky náležitosti vyžadované zákonom, pričom žalobkyňa ako spotrebiteľka obsah takejto zmluvy ovplyvniť nemohla. Odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX skonštatoval, že „žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. právnych predpisov je nevyvrátiteľná. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Žalovaný ako odborná organizácia, nebankový subjekt, pri uzatváraní zmluvy koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností.“

27. Súd poukazuje na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, podľa ktorej pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia súd berie do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadňuje aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pritom na to, že aj vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvnú podmienku v totožnom, neprijateľnom znení. Ochrana spotrebiteľa nie je dovŕšená už vydaním bezdôvodného obohatenia, pretože vydanie bezdôvodného obohatenia totižto predstavuje úspešné uplatnenie práva na súde a inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom (pozri rozsudok KS PO sp. zn. XXCo/XXX/XXXX, rozsudok KS PO sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa 31.01.2019, rozsudok KS PO sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa 29.01.2019)

28. K námietke žalovaného, že žalobkyňa si aj v inom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XXCsp/XX/XXXX uplatňuje nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia a teda postup žalobkyne, ktorá v zásade od každého ňou iniciovaného konania odvodzuje uplatňovanie primeraného finančného zadosťučinenie, odporuje účelu vyššie citovaného zákonného ustanovenia, sa súd stotožňuje s názorom vysloveným v obdobnej veci Krajským súdom v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. XXCo/XX/XXXX. Krajský súd v Prešove skonštatoval, „že primerané finančné zadosťučinenie patrí za každé porušenie práva spotrebiteľa, resp. povinnosti dodávateľa, nie je limitované skutočnosťou, že spotrebiteľovi už bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému v súvislosti s inou spotrebiteľskou zmluvou. Prípadné konanie spotrebiteľa, ktorý si uplatňuje samostatnými žalobami nároky na primerané finančné zadosťučinenie v súvislosti s jednotlivými zmluvami nemožno označiť za zneužitie práva. V tomto spore súd vychádza zo skutkových okolností týkajúcich sa výlučne jedného konkrétneho predmetného úverového vzťahu, v ktorom bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľa.“

29. Z vykonaného dokazovania súdu vyplynulo, že v konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. XXCsp/XX/XXXX si žalobkyňa taktiež uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie, pričom zo žaloby ako aj právoplatného rozsudku č. k. XXCsp/XX/XXXX - 84 zo dňa 9.1.2019 vyplýva, že žalobkyňa si uplatňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie pre porušenie jej práva ako spotrebiteľky, ktorých sa úspešne domohla v konaní vedenom pred tunajším súdom vo veci sp. zn. XCsp/XXX/XXXX. Naproti tomu v tejto prejednáwanej veci si žalobkyňa uplatňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie pre porušenie jej práv ako spotrebiteľky, ktorých sa úspešne domohla v konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX. V súdnom konaní vedenom pod sp. zn. XCsp/XXX/XXXX sa žalobkyňa domáhala vyslovenia neprijateľnej podmienky a vydania bezdôvodného obohatenia zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX a v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX sa žalobkyňa domáhala takisto vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vydania bezdôvodného obohatenia avšak zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX. Súd teda zistil, že medzi žalobkyňou a žalovanou boli uzatvorené

minimálne dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere a teda v danom prípade sa nejedná o duplicitný nárok, a tak ako to konštatoval aj odvolací súd, žalobkyni prináleží nárok na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie práva.

30. Žalobkyňa uhradila z úverového vzťahu založenom zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX žalovanému sumu 1.417,28 eur, ktorú mu však bola povinná uhradiť len do čiastky, ktorá jej bola zo strany žalovaného reálne poskytnutá, teda len v sume 745,26 eur. Žalobkyňa teda žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 628,40 eur, ktorú výšku stotožnila s výškou priznaného bezdôvodného obohatenia v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX. Keďže súd v tejto veci už raz rozhodol, predmetom konania ostal nárok žalobkyne čo do sumy 471,30 eur, keďže v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a tento výrok odvolaním strán sporu napadnutý nebol.

31. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde, preto keďže žalobkyňa sa úspešne domohla svojho práva, boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod..

32. Podľa odvolacieho súdu uvedeného v uznesení, ktorým bol prvý rozsudok súdu prvej inštancie zrušený, kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa, pričom konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

33. Žalobkyňa požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tým, že ide o satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré musel brániť v pôvodnom konaní, pričom táto satisfakcia má mať sankčnú, relutárnu a odradzujúcu funkciu, aby sa žalovaný nedopúšťal recidívy. Suma požadovaná žalobkyňou vo výške 628,40 eur zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť. Žalovaný sumu 471,30 eur priznanú prvým rozhodnutím súdu prvej inštancie nepovažoval za primeranú, pretože táto suma podľa neho nevychádzala zo žiadnej dokázanej skutočnosti.

34. Súd je toho názoru, že v dôsledku konania žalovaného, ktorý do spotrebiteľskej zmluvy zakomponoval neprijateľné podmienky a chcel sa na úkor žalobkyne obohatiť, a to opakovane, keďže so žalobkyňou uzatvoril minimálne dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere s neprijateľnými podmienkami v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky, ujma žalobkyni spôsobená bola v podobe preplatenia poskytnutého úveru. Konanie žalovaného je vo vzťahu ku žalobkyni o to závažnejšie, že zmluvné podmienky boli určené ako neprijateľné zmluvné podmienky a teda neplatné aj v iných súdnych konaniach a v konaní vedenom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX žalovaný trval na ich prijateľnosti a tiež na tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, keďže žalovaný tiež podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom opakovane trval na svojej argumentácii. Navyše žalobkyňa tiež musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

35. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa musí spĺňať požiadavku účinného, výchovného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Pri určovaní jej výšky je spravodlivé a logické, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá spotrebiteľovi až do vydania bezdôvodného obohatenia bola spôsobená.

36. Súd sa stotožňuje s názormi Krajského súdu v Prešove, podľa ktorého „odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50% sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť“ (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 04.10.2016) alebo „je len logické a spravodlivé, aby výška primeraného finančného zadostučinenia vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 24.08.2017, sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 22.3.2018). Ak má mať primerané finančné zadostučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadostučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola aj spôsobená.

37. K výške priznaného primeraného finančného zadostučinenia súd tiež uvádza, že spôsobená ujma žalobkyne, tým že spotrebiteľský úver žalobkyňa preplatila, bola zhojená vydaním bezdôvodného obohatenia. Súd považoval za primerané priznať žalobkyňi finančné zadostučinenie vo výške 471,30 eur, ktorá predstavuje 75% zo sumy 628,40 eur, ktorú žalobkyňa v žalobe požadovala. Pri posudzovaní primeranosti súd tiež zohľadnil výšku bezdôvodného obohatenia, ktorú by žalovaný bez aktivity žalobkyne mohol získať, pričom konanie žalovaného odvolací súd o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu, ktorým bola zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyňi, vyhodnotil ako „konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech“ (bod 29. odôvodnenia rozsudku KS PO sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa 16.08.2018).

38. Súdu sa nejavilo primerané priznať nižšiu sumu, pretože vzhľadom na konanie žalovaného, ktorý sa nezdráha uplatňovať nároky z neprijateľných zmluvných podmienok a prijímať plnenia z takýchto nárokov, pričom k tomu dochádza opakovane, aj voči žalobkyňi, je suma priznaná súdom v takej výške, aby do budúca mala pre žalovaného výchovný a odstrašujúci účinok. Ak by žalovaný po množstvách súdnych konaní dobrovoľne upustil od nedovoleného konania a prejavil voči svojim klientom čestnosť na trhu s úvermi, k súdnym konaniam vedeným zo strán spotrebiteľov by vôbec nemuselo dochádzať.

K trovám konania

39. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa druhého odseku tohto ustanovenia ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Vo vzťahu o výroku o trovách konania súd v danej veci s použitím Základných princípov čl. 4 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalobkyne rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Podľa tohto článku v spojení s citovanými ustanoveniami môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške. Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je aj prípad prejednávanej veci.

41. „Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku). Žalobcovi teda bude priznaná náhrada trov konania z prisúdenej sumy, avšak v plnej výške“ (pozri Š., X., D. V., L. M., F. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926)

42. Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. XXCo/XX/XXXX zo dňa 28.1.2019, XXco/XX/XXXX zo dňa 22.2.2018, XXCo/XX/XXXX zo dňa 16.01.2019)

43. Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobkyni ako úspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej výšky primeraného finančného zadostučinenia s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CPS podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.